
جامعه‌شناسی شهری

رحمت‌الله صدیق سروسستانی

www.ketab.ir

سرشناسه	: صدیق سروستانی، رحمت‌الله، ۱۳۲۷ -
هنوان و نام‌پیداآور	: جامعه‌شناسی شهری / نویسنده رحمت‌الله صدیق سروستانی
مشخصات نشر	: تهران: نشر علمی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۴-۲۱۰-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
موضوع	: جامعه‌شناسی شهری
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ج ۲ ص ۴ / HT۱۵۱
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۷/۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۵۹۱۳۹

خیابان انقلاب - مقابل دانشگاه تهران شماره ۱۲۲۴

تلفن: ۶۶۴۶۰۶۶۷ - فکس: ۶۶۴۹۶۶۱۱

جامعه‌شناسی شهری

تألیف: رحمت‌الله صدیق سروستانی

آماده‌سازی، ویراستاری و تنظیم: بشیر تفنگ‌سازی

حروفچینی: مهندس محمدزمان غفوریان

چاپ اول: ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: رامین

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۳-۲۱۰-۲

مرکز بخش: انتشارات علمی - خیابان انقلاب - مقابل دانشگاه تهران

شماره ۱۲۲۴ تلفن: ۶۶۴۶۵۹۷۰ - ۶۶۴۶۰۶۶۷

فهرست مطالب

۱۳.....	فصل یکم: کلیات
۱۳.....	جامعه‌شناسی شهری
۱۵.....	بزرگترین شهرهای جهان
۱۷.....	انقلاب شهری
۲۱.....	فصل دوم: مفاهیم و تعاریف بنیادی جامعه‌شناسی شهری
۲۱.....	مفاهیم و تعاریف
۲۲.....	منطقه‌ی شهری
۲۳.....	مادرشهر (متروپولیس)
۲۳.....	شهر
۲۳.....	شهر میلیونر یا شهر میلیونی
۲۴.....	ابر شهر (سوپرستی)
۲۴.....	کلان شهر (منظومه‌ی شهری)
۲۴.....	ابر منظومه‌ی شهری
۲۴.....	منطقه‌ی ابر مادر شهر

۲۴	آکومنوپولیس جهانی
۲۵	نظام شهر یا نظام شهری
۲۵	شهر ماقبل صنعت
۲۶	شهر پسا صنعتی
۲۶	شهر افضل (افضل شهر)
۲۷	شهر مستعماری (استعماری)
۲۷	شهر سوسیالیست
۲۸	شهرهای جدید (شهرک‌ها)
۲۸	شهر باغی
۳۳	فصل سوم: نظام شهری جهان
۳۸	شهری‌ترین کشورهای جهان (برآورد سال ۱۹۷۰)
۴۵	فصل چهارم: شهرها، تاریخ و کارکرد آنها
۴۵	علل آبادی شهرها
۴۶	تقسیم‌بندی شهر براساس ملاک‌های اقتصادی، اجتماعی
۴۹	فصل پنجم: شهرنشینی در ایران
۵۳	فصل ششم: جریان‌های شهری و ویژگی‌های شهر

فصل یکم: کلیات / ۷

- ۵۳.....جریانات اکولوژیک
- ۵۴.....دموگرافی و شهرنشینی
- ۵۵.....نهادهای اجتماعی در شهر
- ۵۶.....شهرنشینی و تخصص
- ۵۷.....رفتار شهری
- ۶۱.....فصل هفتم: تعریف‌ها و مفهومی‌های شهرنشینی در برخی از کشورهای جهان
- ۶۱.....تعریف‌ها و مفهومی‌ها
- ۶۲.....تعریف نقاط شهری در سرشماری‌ها
- ۶۲.....کشورهای آسیایی
- ۶۳.....کشورهای اروپا
- ۶۴.....کشورهای آمریکای شمالی و مرکزی
- ۶۴.....کشورهای آمریکای جنوبی
- ۶۵.....کشورهای آفریقا
- ۶۷.....فصل هشتم: شهرنشینی جهانی و تاریخچه‌ی آن
- ۶۹.....گوردن چایلند برای انقلاب شهری
- ۷۲.....شهر در دوران میانی (قرون وسطی) - سده‌های ۵ تا ۱۷ میلادی
- ۷۵.....جریان شهرنشینی مدرن در غرب
- ۷۸.....شهرنشینی در جهان سوم

راه‌حل‌های ارائه شده برای مسأله‌ی رشد بیرویه‌ی شهرنشینی در جهان سوم... ۸۳

۱- نظریه‌ی نوسازی ۸۳

۲- نظریه‌ی وابستگی ۸۳

۳- نظریه‌ی کنترل دولت ۸۴

شهرنشینی در جهان اسلام (خاورمیانه و شمال آفریقا) ۸۴

در آمریکای لاتین و آفریقای شبه‌کوبری ۸۵

فصل نهم: شهرنشینی صنعتی از سده‌ی ۱۸ میلادی به بعد ۸۷

خصوصیات بسیار عمده‌ی شهرنشینی صنعتی عبارتند از: ۸۹

شهرنشینی در جهان: جای و رشد شهرها، مقر و وضعیت ۹۰

انواع شهرها ۹۱

رشد شهری (اصل علیت تراکمی و دوری) ۹۳

مفهوم پایه‌ی اقتصادی ۹۵

فصل دهم: شهرنشینی جهانی ۹۷

نظریه‌های مربوط به ساختار فضایی (کالبدی) درونی شهرها ۹۷

I- نظریه‌ی مناطق هم مرکز (منطقه‌ی متمرکز): ۹۸

II نظریه‌ی قطاعی ۱۰۱

III- نظریه‌ی چند هسته‌ای ۱۰۲

IV- نظریه‌ی مناطق هم مرکز معکوس ۱۰۴

فصل یکم: کلیات / ۹

- فصل یازدهم: سیر رشد نظریه‌ی جامعه‌شناسی شهری ۱۰۹
- جامعه‌شناسی شهری در اروپا ۱۱۳
- بولد جامعه‌شناسی شهری در اروپا (۱۸۸۲-۱۹۲۱) ۱۱۴
- فردیناند تونیس ۱۱۵
- امیل دورکیم ۱۱۷
- همبستگی مکانیکی - همبستگی ارگانیکی ۱۱۷
- مقایسه بین دورکیم و تونیس ۱۱۸
- جرج زیمل ۱۱۹
- کلان شهر و حیات ذهنی ۱۲۰
- خصوصیات شهر ۱۲۰
- جواب و عکس‌العمل فرد به خصوصیات شهر ۱۲۱
- ماکس وبر ۱۲۲
- مطالعه‌ی تاریخی و مقایسه‌ای شهرها ۱۲۲
- نگاهی به دیدگاه وبر در مورد شهر ۱۲۳
- ارزیابی سنت جامعه‌شناسی شهری اروپایی ۱۲۵
- الف - ضعفها (محدودیت‌ها) ۱۲۵
- ب - نکات مثبت ۱۲۶
- جامعه‌شناسی شهری در آمریکا (۱۹۱۵-۱۹۳۸) ۱۲۷
- دانشگاه شیکاگو - رابرت ازراپارک و جامعه‌شناسی شهری ۱۲۹

- ۱۲۹..... تصور پارک از شهر
- ۱۳۱..... لونی ورت و نظریه‌ی شهری
- ۱۳۲..... ۱- اندازه‌ی جمعیت
- ۱۳۳..... ۲- تراکم جمعیت
- ۱۳۴..... ۳- ناهمگونی
- ۱۳۵..... نظریه‌ی شهری ورت
- ۱۳۵..... الف) بعد جمعیت منجر می‌شود به:
- ۱۳۵..... ب) تراکم جمعیت منجر می‌شود به:
- ۱۳۶..... ج) ناهمگونی منجر می‌شود به:
- ۱۳۶..... ارزیابی سنت آمریکایی در خصوص جامعه‌شناسی شهری
- ۱۴۱..... انسان و شهرنشینی
- ۱۴۱..... مقدمه
- ۱۴۵..... ۱- دیدگاه جبرگرایی (بوم‌شناختی)
- ۱۵۷..... ۲- دیدگاه ترکیبی
- ۱۶۵..... ۳- نظریه‌ی خرده‌فرهنگی
- ۱۷۲..... خلاصه و نتیجه
- ۱۷۳..... ۱- روستای طبیعی- شهر مصنوعی
- ۱۷۳..... ۲- روستای مألوف- شهر بیگانه
- ۱۷۴..... ۳- روستای متحد- شهر متفرق

۴- روستای سستی شریف- شهر نابهنجار خیث ۱۷۴

تحقیق در مسائل ایران ۱۸۱

وزگی های تاریخی شهرنشینی در ایران دوره ی اسلامی ۱۸۱

مفهوم شهر ۱۸۷

بنیانگذاری، گسترش و زوال شهرها ۱۹۲

سیمای شهرها ۱۹۸

بنیان های زندگی شهری ۲۰۵

I. دستگاه حکومت شهر ۲۰۵

II. دستگاه مذهبی شهر ۲۱۱

III. انجمن های صنفی ۲۱۸

IV محلات شهر ۲۲۶

رابطه ی شهر و ده و مفهوم مناطق شهری ۲۳۰

خلاصه و نتیجه ۲۳۹